

Анелия ***СЕНГАЛЕВИЧ***

МОЛИТВА

Зад ъгъла, на малко столче, седи и проси –
тъй спретната и достолепна, я мернах косо –
крепи с ръка плаката си от пет икони.
Пустеят в обедния зной площад, балкони,
градът за малко онемял без хорска врява…
Бе тъкмо време да деля зърнò от плява.

Поспрях наблизо и видях, че тя не трепва,
но нещо се пропука в мен, та чак се сепнах.
Съзрях лицето ѝ – сияйно и в молитва спряло.
Небето в празните очи бе огледално…
„За милосърдие е час!“ – си рекох бледна.
Тя, сляпата, се молеше за нас – дано прогледнем!

ПО ПЪТЯ

Януарската уличка призори все още спи.
Към небето се вдигат на пръсти оголели липи
и надничат през тъмни прозорци, барабанят –
да прогонят се мъчат на всеки в неделя сънят.

Под прозрачни ресни от висулки предпазливо вървя.
Газя стъпки на хора и кучета, и хрущи ми ледът,
но е тиха тясната уличка в скреж и сребро…
Само аз кривулича из нея в тъмносиньо палто.

После чух си сърцето: как при хлъзване рязко тупти
и гласът му стремглаво, кой знае защо, отдалече ехти.
А дали ветрец не потропва с някой скършен клон
или чука, подобно кълвач, в перилò на балкон?

Приближава звукът, настойчѝво нараства: трак-трак!
Устремил се е някъде някой в заледения зрак.
До оградата плътно прилепвам, да му сторя път.
Като стълб вихрушка подминава ме, не спира мъжът.

Със бастунчето бяло потропва, изпънал снага,
сякаш го дърпа и води напред невидѝма ръка.
На незрящия шалчето зърнах – към храма зави.
Разбрах, че е влязъл – за Света Литургия камбана заби.

Електронно издание на адрес: **vestnikiskri.com**
Издава свещ. Лъчезар Лазаров, отговорни редактори Снежана Костадинова, Боян Балкански. С. Искрец
Тел. за връзка – **0885987833**. Моля, изпращайте материали на електронен адрес: **vestnik_iskrec@abv.bg.**
Ползвани сайтове:

ISSN 2738-7798

ИСКРИ

Йскри в словесното И сее във душата Сеяч е то на дефицитно слово, разнасящо човешка топлота.
Йскрец огниво. светлина.
П. Пеев

СТРАНИЦИ ЗА ПРАВОСЛАВИЕ И КУЛТУРА. Година II, Брой 26, ОКТОМВРИ, 2021 г.

СВЕТИ КРАЛ

Свети крал Стефан Урош II Милутин е един от най-великите сръбски владетели, царувал от 1275 г. цели 45 години.

Владетелят, наричан от всички св. Крал, се отличавал с голяма благотворителност и щедрост. Царувал 42 години и изпълнил едно свое обещание - колкото години царува, толкова църкви да построи.

Св. Стефан е бил син на сръбския крал Урош I (1243-1276) и царица Елена.

Крал Милутин бил храбър военачалник (той често се молел на Господа преди сраженията и Бог му дарявал Своята помощ) и голям добротворец на Православната Църква. Полагал големи грижи за издигането на Сръбската Църква и надминал всички свои предшественици по строителство на храмове и пожертвователност към Църквата (построил повече от 40 църкви).

В Хилендарския монастир построил по-голям и по-красив храм, и кула с храм за защита на монастира от нападения на морски разбойници.

След една победа на сръбски и византийски войски над турците в Мала Азия, той построил църкви в Йерусалим, Цариград и Солун, построил в Йерусалим също и монастир "Св. Архангели Михаил и Гавриил", и странноприемница за поклонниците-славяни. На много места в своята държава той също построил църкви и монастири, от които най-хубави били: "Св. Богородица" в Грачаница (до Прищина) и Банския монастир "Св. Стефан" (близо до пътя Митровица - Нови Пазар). Щедри дарения получили от него и монастирите в Македония (Трескавец в Прилепско, Виргински до Скопие, "Св. Георги" в Кичевско).

Сръбското общество признавало, че милосърдието е една от най-важните християнски добродетели. В израз на това съзнание била построената от крал Милутин болница в Цариград при монастира "Св. Йоан Предтеча".

Св. крал Стефан бил изключително благочестив и състрадателен човек. Според свидетелството на неговия житиеписец, той често излизал нощно време вън от своя дворец, облечен във вехти дрехи, отивал при бедните и им раздавал пари, храна и облекло.

Продължава на стр. 2

СВЕТИ КРАЛ

Щедро дарявал материална помощ и на монастирите, а от тях желаел да бъдат огнища на духовна просвета.

В негово време архиепископският престол често овдовявал. Той се грижел за архиепископи и епископи да бъдат поставяни достойни хора. Изборите падали главно на отличилите се игумени от Хилендарския монастир.

Св. крал Стефан Милутин твърдо отстоявал Православната вяра. Много се борил против Михаил Палеолог, задето той насилствено се опитал да въведе унията (католическата власт) сред православните балкански народи. Неведнъж и папите изпращали при крал Стефан свои легати (през 1288 и 1303 г.) да го убедят да признае властта на римокатолическата общност, служейки си понякога с лъжи и провокации.

Всички тези папски опити били безуспешни. Св. крал Милутин имал твърда Православна вяра и ревност за нейното запазване от ереси.

Починал на 29 октомври 1320 година.

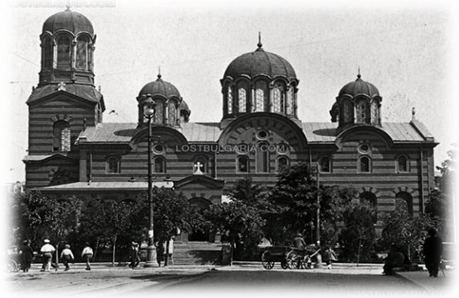
Сръбската Православна Църква го причислила към сонма на светиите, заради неговата изключителна благотворителност, благочестивост и милосърдие.

След Косовската битка, станала в 1389 г., неговите нетленни св. мощи били пренесени от Банския монастир в близкото село Тренча. А около 1460 г. – от Тренча в София. Днес те се намират в софийската църква "Св. Неделя" и са предмет на благоговейна почит от православните християни.

Паметта му се чества на ***30 октомври***. †

ХРАМ СВ. НЕДЕЛЯ В СОФИЯ

През 1578 г. немският пътешественик Стефан Герлах посещава София и дава списък на дванадесетте софийски църкви. Сред тях е и църквата с гръцкото название "Кириаки", наречена още църква "Иисус Христос" или "Господня църква", заради гръцкото "Кириаки", което означава "Господня", но също така и "неделя". Предполага се, че първоначално храмът е бил посветен на Господа, но впоследствие е приел името "Неделя", което се е разбирало в смисъл "Св. вмч. Неделя". През XIX и първите десетилетия на XX век храмът се наричал и "Свети Крал", заради мощите на светеца, които се съхраняват в него.

На 20 юни 1915 г. почива екзарх Йосиф I. Той е погребан от южната страна на храма, в близост до страничната олтарна врата. Три години по-късно почива Софийският митрополит Партений, който е погребан от северната страна на храма.

На 16 април 1925 г. катедралата става арена на една от най-трагичните драми в историята на България. Военната организация на БКП организира жесток терористичен акт – взривява югозападния купол на храма. По време на опелото на убития, дни по-рано от същата организация, запасен генерал Коста Георгиев. В храма присъствали всички министри, много генерали и офицери, държавни и политически дейци, много граждани, както и Н.В. цар Борис III. Опелото извършвал лично Софийският митрополит Стефан, когато мощен взрив разрушава голяма част от покрива и част от южната храмова стена. Убити са общо 193 души, а ранени - около 500. Не загива нито един от официалните гости.

По проект на арх. Н. Лазаров храмът бил възстановен и под купола на камбанарията били окачени 11 камбани - 8 подарени от княз Дондуков-Корсаков през 1879 г., две изработени в Сърбия и една отлята в България. Храмът е тържествено осветен на 7 април 1933 г. †

Снежана ***КОСТАДИНОВА***

ПЪТУВАНЕ КЪМ СПОМЕНИТЕ

Разказ

Пътувах с колата си към Перник-моят роден град. Живял съм там до петгодишна възраст. Помня единствено изкуственото възвишение пред квартирата ни. Местните хора го наричаха табан. „Оди да си играеш на табано!" – казваше ми често хазяйката баба Гюрга. Страхуваше се да не смачкам с топката си цветните лехи в двора.

След изхода на София качих млада жена. Още със спирането си казах, че съм само до Перник. Устройвало я. През целия път говореше само тя. Клатех глава в знак на съгласие, но дори не я слушах. Връщах се за първи път там, където беше започнал животът ми. Дали ще намеря улицата в квартал Ва́рош? Още ли се казва така? Ще позная ли къщата на баба Гюрга? Ще срещна ли Славе́, с когото си играехме?

Преди да влезем в града попитах жената къде да я оставя. Без да ме погледне отсече: „В Кюстендил". „Ама, аз..." –„Няма ама! – прекъсна ме рязко тя. – Няма да сляза от колата, ако не ме закараш, където съм тръгнала! "И закаканиза: спешно трябвало да се върне в Кюстендил, а той , ако някой не знае е далече, парите ѝ са малко за нормално пътуване, затова тръгнала на автостоп, държала семейството ѝ да не разбере, особено баща ѝ, който… Накрая на дългия си монолог, обаче подчерта, че въпреки това, ще си плати. „Има и други начини.-заяви нахалницата. – Знам, че ще останеш доволен! Втрещих се. „Не се чуди! – отсече тя. – Ще ти платя в натура. Повтарям – в на-ту-ра. Не ме гледай така! Нямам пари, човече! Нямам! В Кюстендил ще ти дам ябълки, каквито не си ял никога и никъде. Колкото искаш! Щайга, две, три. Няма да се пазаря!"

Само това оставаше. Обясних ѝ, че не мога. Нямам време за дълги пътувания. Близкото дърво чу, тя – не. Не мръдна от седалката, не откопча предпазния колан. Какво да правя? Да я измъкна насила? Ще започне да крещи, ще хукне в насрещното, кой знае какви ще ги наприказва. Ще направи безплатно представление на магистралата.

Хрумна ми идея. Предложих ѝ да спра друго превозно средство, с което да продължи до Кюстендил. За моя изненада се съгласи. Застанах близо до пътя опитвайки се да спра каквото и да е возило на четири колела. Разбира се без автобуси по понятни причини. Минават коли, камиони. Аз махам, те също и ... отминават. Безнадеждна идея!

Стоя на пътя и се чудя дали да не се върна в София! С жената, разбира се, щом не иска да слезе. Последно махане и...о, чудо! Спира автовоз натоварен с леки коли. Шофьорът скача от кабината и идва при мен. Обяснявам му ситуацията. Слуша внимателно без да задава въпроси.

– Няма проблем!-успокоява ме той. -Карам коли за Македония. На път ми е. Ще я оставя в Кюстендил, стига да иска.

– Толкова народ мина, но никой не спря. Само ти. Благодаря, за което -– казвам.

– Дал съм си дума и я спазвам години. Винаги да спра и помогна на човек, когото едва ли ще срещна отново по пътищата на света. Случи се във Франция. Курсът беше експресен и затова бях с още един колега. – започна да ми разказва шофьорът, явно зажаднял за нормален човешки разговор. – Та карам си аз по Периферика. Така казват на околовръстния път на Париж. Хората ме поздравяват от колите. Махат ли махат, натискат клаксони. Казвам на колегата: „Нещо не е в ред. Такова внимание никога не съм получавал." А той: „ Това са българи , дядовата. – това бе любимото му обръщение към по-младите, независимо от пола им. „Радват се,че виждат сънародници. Не се притеснявай!"

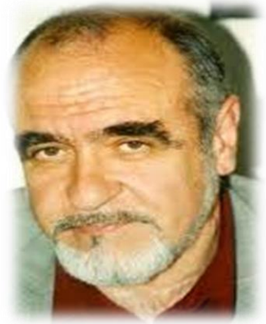
„Не се притеснявай", но за всеки случай спрях да проверим. И само дето не припаднахме и двамата. Голяма авария! Блокирали спирачките на ремаркето. В резултат, на което започнало да пуши. Минаващите покрай автовоза виждали проблема и за това е било цялото това внимание към нас. След като всичко се оправи си дадох обещанието, за което ти казах в началото на разговора. Ако някой е в беда да спра и да му помогна, независимо от графика на фирмената поръчка.

Придружих пишман авантюристката до автовоза. Безпроблемно се качи и седна в кабината. Преди камионът да потегли по маршрута си, извиках силно, за да чуе не само шофьорът, но и пътничката до него:

– Приятел! Поискай ѝ ябълки, когато слезе в Кюстендил! Поне три щайги, за да почерпиш и македонците.

Качих се в колата и потеглих. Към мен летеше градът на ранното ми детство, забравил за моето съществуване. Отивах да се запознаем отново.

†

Лозан ***ТАКЕВ***

СВОБОДА

Всяко робство е песен в нощта.
Без значение давност и годност!...
Колко много излишни неща
стават пречка да бъдеш свободен!

Свободата е ден за парад,
а за някои – даже и празник.
Тя е често предимство за млад
или просто илюзия празна!?

Свободата е път. Светофар.
Или птицата волна, която
е понякога верен другар,
който стреля направо в крилата.

Свободата е нужния спор –
да приемеш и нейното вето!
Свободата е твоя затвор,
който има метална решетка...

Свободата е страшна беда,
ако в робство край нея живееш…
Ето, има сега свобода.
И какво ще направиш от нея?

И какво свободата реши?
Вместо иго да тегне присъда:
ти свободен сега ще грешиш
кой да бъдеш, и кой да не бъдеш…

И в присъствие на свобода
ще живееш по правилата
между въздух, земя и вода
в робството на свободата.

Роб свободен – оксиморон.
Поетична илюзия вечна
по изпитан природен закон
за уроците ни по човечност… †

Свещ. Л. ***ЛАЗАРОВ***

СЛИЗА ВЕЧЕРТА, която

носи онзи аромат
на отминалото лято,
на притихналия свят!

Той ще онемее бледен
и сред жълтите листа
хладен вятър ще повее
и ще дойде есента!

Птиците докрай не ще отлитнат,
сутрин пак ще пеят там.
Нови ручеи ще бликнат
във гората нейде – знам!

Няма да е толкоз тъжна!
Та макар и без листа,
както всякога е длъжна
да дочака пролетта.

А през пролетта ще пеят
нови птици, нова песен!
И от радост ще немея,
и живота ще е лесен…

Сутрин, щом зората нежна
лее сребърни струи
слаби клончета ще свеждат,
росни, своите реси…

С нежни птици, с тиха песен,
с мойте стъпки във леса
си отива всяка есен.
Просто стават чудеса! †

Ал. ***ВУТИМСКИ***

МЕЧТА ЗА ВРЪЩАНЕ

Аз искам да се върна пак на село
във хубав летен ден на
свечеряване.
Файтоните от слънце избелели
ще чакат важно пътници от гарата.

Със куфарче ще мина през
площадчето
покрай хотела със олющен надпис.
Магаренцата с гюмчета на гръб
по улицата ще дохождат бавно.

А дядо ми със дълга броеница,
със златна, кадрава брада, със
чехлички
пред портата, на старовремска
пейка,
ще разговаря с някой едър чичо.

Ще се усмихне, щом като ме види.
И старото ни едноок куче
със весел лай ръката ми ще близне.
Ще наизлизат лелите от кухнята.

Ще ахнат изумени върху прага.
"Познахме те едвам" - ще кажат
радостни.
И ето, аз тогава ще раздам
подаръци, завързани със панделки.

Ще ме целуват старите роднини.
А дядо ми до прага ще задреме.
Ще стане тихо в къщите, в
градините,
тъй както е било и в старо време.

И после?... Ах ,къде са двете лели?
И кучето, и дядо ми къде ли са?
Дали до днес на гроба им семеен
е оцеляло гипсовото ангелче. †

Ген. Георги ***ПЕТРОВ***

„ОГЪН В СЪРЦЕТО“ – ЗОВ ЗА ЧОВЕЧНОСТ, КРАСОТА И ВЯРА

Прочетеш стиховете на **Цветана Костова** и те остават в твоето съзнание за дълго. Грабват, вълнуват и зареждат с позитивна енергия и вяра, така необходими ни днес. Първото впечатление от тях е, че са наситени с добротата и оптимизма на тяхната авторка. Творбите са кратки, но казват много на съвременния човек. Нуждае се той от това, да преодолее егоизма си, да се отвори към другите и да заживее с повече благородство и обич към всички.

Темите, които засяга поетесата се различни, но всички са актуални и значими – за словото, родината и родния край, красотата на природата и човешката душа, любовта във всичките ѝ измерения, доброто, човешката непримиримост, за смисъла на живота…

Още в предговора-изповед, направен от авторката, долавяме нейната чиста и откровена душа. Между нея и читателите се създава взаимно доверие и обич. И някак си естествено още на първите страници прочитаме стиховете, посветени на буквите и словото. Безспорно те са онзи инструмент, чрез който поетесата казва на читателите своите мисли и разкрива чувствата си. Любопитно е още, че тя като съвременен автор използва акростиха, за да докаже, че „Ботев е жив”

Стремежът ѝ е, да пише „най-честните стихове”, и така да служи на свята истина. Има и едно голямо желание и бърза да го сподели с хората – а то е да бъде достойна и със стиховете си да остави следа след себе си, както Йовковият герой Сали Яшар оставя своя „себап”.

Авторката е убедена, че всеки един от нас осмисля живота си заедно със своите близки и с отглеждането на децата. А в преодоляването на проблемите и в борбата с ежедневните

трудности, с любовта и с добротата си той духовно израства. Приятелството остава най-висшата ценност.

Напрежението и динамиката на нашата съвременност са наситени с много негативизъм, поетесата обаче му се противопоставя категорично и апелира: „Стига жестоко и злобно да спорим!/Стига омраза под път и над път!/Стига озъбена завист у хората!/Стига пороците с нас да вървят!” Чрез анафората на частицата „нека” тя утвърждава позитивното в живота и човешката непримиримост към недоверието, черните деяния, ненужния гняв и внушава твърда вапцаровска вяра и хуманизъм: „Нека сме силни винаги с вярата!”

Безспорна е любовта на Цветана Костова към природата. Тя е искрена и емоционална. Пленява я красотата на зимната снежна белота. Чудният полет и танцът на снежинките и натежалите от сняг клони на дърветата я пречистват и разведряват, а заснежените пътеки се превръщат в част от живота ѝ и негови „светли посоки”. Душата се изпълва със спокойствие и обич. Морската панорама „грабва очите”, също завладява авторката с необятността и великолепието си. Природните картини често са изпълнени с философски размисли. Есен в природата, но и есен в живота: „Тъжно и тревожно… Есента дойде… Дните отлетяват. Незнайно къде?!” В случая метафората е оригинална и е синоним на старостта и края на живота.

Патриотичните и родолюбиви чувства на поетесата не са помпозни и декларативни. Те са откровени и чисти. Изпълват я със спомени и вълнение. Никога не забравя бащините съвети и майчината любов. Винаги се завръща в родния край, изпълнена с „блажени чувства”и с „вълнение свято в поклон коленичи”. С гордия Балкан и с полето тя е най-богатият човек на земята.

Цветана Костова – поетеса от Северозапада! Тя „Въпреки всичко” изповядва: „Не ще ме стреснат в живота – мълва,/разюздени нрави, коварство и гнет!” и категорично и страстно убеждава, че е „взряна напред!” Със сигурност читателите ѝ вярват. †

Ген. Георги ***ПЕТРОВ***

ИМАЛА МАРИАНА ШАПКА С ЕДНО ПЕРЦЕ…

Кой ли от нас не си е тананикал или слушал тази известна и весела песничка. Но едва ли някой се е замислял от кога шапките са аксесоар от тоалета на всички ни, а още по-малко кой ги майстори.

Един такъв майстор е Йордан Борисов Иванов или както всички го познават бай Данчо от брега на Дунава – град Лом. Професионалист в занаята е той. Роден е в далечната 1933 г. , живял в три епохи, днес продължава да е все така жизнен и духовит. Да шие е негово призвание по наследство от родителите. Споделя, че за много неща е самоук. Ежедневната упорита работа, любопитството и стремежът да знае все повече и повече са го направили истински майстор шапкар. През годините е шиел различни модели шапки – летни и зимни, за бедни и богати, за празници и делници. Винаги се е съобразявал със съвременните модни изисквания за цвят, форма, големина, материя. Затова е и търсен от своите съграждани. И днес, вече на 88 години, продължава да шие шапки с желание и мерак и да съчинява остроумни стихчета като: „Борбата за власт е сладка, но страшна,/защото попаднали в хватка/ властимащи, сън не ви хваща”. Бай Данчо допълва още, че шапкарството не го е направило материално богат човек, затова е работил и друга работа, за да издържа семейството си, но пък занаятът винаги му доставя голямо удовлетворение за душата и удоволствие от добре свършената работа. Искрено се радва, когато види направената от него шапка на главата на клиента си, а на лицето му доволна усмивка.

Духовитият занаятчия закачливо подхвърля, че буквата Ш винаги е била номер едно в живота му – шофьор, шивач, шапкар и, разбира се, шегаджия. Може би всичко това му дава сили и дух, да се чувства пълноценен човек и въпреки малката си пенсия да има самочувствие и желание за живот.

Бай Данчо – един обикновен трудов човек, сигурно незабележим от мнозина в динамичното ни ежедневие, но пример за всеотдаен и честен труд, млад дух и обич към професията. А когато има любов, успехът е гарантиран.

В разговорната ни реч, за да изразим различните наши емоции често си служим с изрази като: „*Вземам си шапката“, „Кривя си шапката“, „Кажи го на вехтата ми шапка“, „Дреме ми на шапката“, „Шапка на тояга“, „Свалям ти шапка“* и т. н. Те съществуват, защото шапките са част от нашето облекло още от дълбока древност, та до наши дни. И за радост има всеотдайни майстори, които ги шият. Един от тях е бай Данчо. †

Любомир ***ЛЮБЕНОВ***

ПОКЛОНЕТЕ СЕ НА ТОВА СВЯТО МЯСТО!

И ще разберете – има защо...

Район „Витоша”, село Владая. В събота, 30 юни 2012 г. приятели и съмишленици извършихме нещо съвсем нормално и несложно, за което обаче си заслужава да ви разкажем. Защо – ще разберете. Поклонихме се пред светилището на Свети Йоан Рилски, което се намира в планината Витоша над селото. Бяхме четирима. Водач и домакин ни бе Крум Крумов от Владая – собственик на прочутия местен ресторант „Царевецъ”, най-интелигентният и буден кръчмар в Републиката, с две висши образования (едното в чужбина) и непрестанна общественополезна деятелност на широк фронт. Следвахме го ние: Христо Йорданов – издател и главен редактор на в. „Софийски вестник”; Александър Високомогилски – водещ рубриката „Православен календар” и моя милост – специален кореспондент на същото издание. Изкачихме се на не повече от 2 км и достигнахме до един залесен с широколистна гора хълм, който още от пръв поглед ни покори с някаква магнетична сила, сякаш не бе природно образувание.

Горе, на неговия връх, който представлява малка поляна с удивително правилна форма, заобиколена от високи дървета, покрита с килима на шарената сянка, ни се откри и самото светилище. То се състоеше от няколко елемента: висок над човешки бой дървен кръст, побит здраво в бетонна основа, по-нисък каменен обелиск с изсечен в него кръст и надпис „Дар от братя С. Янчеви, 1901 г, 24 декември” и до него старинен масивен каменен кръст с вграден образ на светеца. Пред тях – три каменни маси, по ръбовете на най-голямата бяха изсечени имената„Миленко” и „Борис”. Дар, извършен скромно, без упоменаване на фамилиите. Крум Крумов ни осведоми, че Миленко всъщност е най-старият все още жив майстор каменар във Владая, на 93 години. По стволовете на няколко дървета на високо видяхме заковани кръстове от метал. Сякаш се бяха надвесили неподвижни и бдяха над нас.

Запалихме свещи, прекръстихме се, сведохме молитвено глави. И тогава Александър Високомогилски изрече ясно и с уверен глас тропарът на Св. Йоан Рилски:

„Покаяния основание, прописание умиления, образ утешения, духовнаго совершения равноангельное житие твое бысть, преподобне. В молитвах убо и в пощениих и в слезах пребывавый, отче Иоанне, моли Христа Бога о душах наших.

И ни го повтори на новобългарски:

„Основа на покаяние, пример на умиление, образец на утешение и на духовно съвършенство бе твоят равноангелски живот, преподобни, като си пребивавал в

молитви, постничество и сълзи. Отче Иоане, моли Христа Бога за нашите души!“

Какво откровение за душата, което малцина християни знаят! И ние го получихме за първи път в живота си, признахме си го, трогнати и развълнувани. Пак от този изключително ерудиран в областта на религията и историята колега получихме още много нови сведения за Рилския Чудотворец и мощите му.

Знаехме предварително, че на това място е пренощувала процесията с мощите на светеца в последния им път за Рилския манастир. И че Свети преподобни Йоан (Иван) Рилски (876-946) е най-известният български светец и отшелник, небесен закрилник и покровител на българския народ, патрон на Рилския манастир и на будителите.

Но тук научихме важни подробности, когато неговите мощи са претърпели редица премествания и разбираеми или най-неочаквани странствания. От Рилската обител, където първоначално са били положени, по заповед на цар Петър (царуване 927-969), те са пристигнали в Средец (днешна София).

Но ето какво се случва в тази част на Европа през тези времена. Бела III – крал на Унгария и Хърватия (властване 1172-1196) се възкачва на престола с решаващата помощ на византийския император Мануил Комнин I и при коронясването си дава тържествена клетва да не нападна Византия. Но след смъртта на своя благодетел (1180) нарушава тази си клетва и във война завладява от византийската империя Белград, Браничево, Средец и долината на река Морава. Наглед силен и допринесъл за родината си крал, но за нас българите – и грабител, който похищава мощите на Св. Йоан Рилски. Не след дълго обаче получил разтърсващ и знаменателен урок. (После втори и последен, но за него малко по-късно.) Ето как. Бела III в съюз със сърбите превзема Средец през 1183 г. и го опустошава жестоко и безмилостно. Опожаряване, разрушение, реки от кръв, безброй убити. Мощите на Рилския Чудотворец са намерени и отнесени като военна плячка от унгарската армия в столицата на кралството Естергом. Но там станало чудо. Столичният католически архиепископ заявил на висок глас, та да го чуят всички, че не знаел в историята на християнството да съществува такъв светец и... тутакси онемял. Счита се още оттогава, та и до днес, че така го е наказал Св. Йоан Рилски. Ала след смирена и разкайваща се негласна молитва пред мощохранилницата на българския светец говорът на католическия местен религиозен първенец се възвърнал. Силно респектирани, буквално стреснати, през 1187 г. унгарските похитители върнали мощите на България. Неизвестно за историята как, кому и къде са ги предали, но те се озовавали отново в Средец.

Продължава в бр. 27